3 nč.

Izdanje za četrtek 6. maja 1897.

54. številka. (v Trstu, v četrtek zjutraj dne 6. maja 1897.) Tečaj XXII.

„EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane:

za jedenmesec . f.	1.—,	izven Avstrije f. 1.50
za tri mesec . . „	3.—	„ „ „ 4.50
za pol leta . . „	6.—	„ „ „ 9.—
za vse leto . . „	12.—	„ „ „ 18.—

Naročnine je plačevati naprej za naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nvč, izven Trsta po 4 nvč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.
Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravništvo* ulica Molino piccolo hšt. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč".

Nemški izgredi.

Kako se preminjajo časi in ljudje žnjimi, in pa tudi — političke stranke! Sosebno pa one, katerih nastopanje in delovanje ne sloni na etični podlagi pristnega prepričanja, ki torej bolehajo na neiskrenosti in hinavstvu. To so stranke, ki imajo v srcu vse kaj druzega, nego pa imajo na jeziku. To so stranke, ki polagajo v programe lepe vzvišene ideje, ki pa nikdar ne izvršujejo teh idej. To so stranke, ki le zlorabljajo vzvišene pojme in hlinijo plemenito čutstvovanje v ta namen, da mečejo svetu pesek v oči, da isti ne more pogledati male globlje in da ne opazi, kaj vse se skriva pod bleščečo navlako hinavstva. Take stranke, ki nimajo trdne in solidne podlage poštenega in pristnega prepričanja, ki nimajo opore političkega poštenja in morale, to je: iskrenosti, in so jim torej beseda v večnem nesoglasju z dejanji: take stranke padajo kaj lahko iz jedne skrajnosti v drugo, da jim je danes belo, kar jim je bilo včeraj črno.

Tip take neiskrene stranke so naši nemški liberalci. Kakor rudeča nit se vleče po vsem njih delovanju, od leta 1867. pa do danes — najostudniše hinavstvo.

Fakta govoré. Oni so nam ustvarili državne temeljne zakone s tistim glasovitim §. 19 vred; a od leta 1867. pa do danes so prav oni krvavo proganjali slehernega državnika avstrijskega, ako se je le ganil za izvedenje tega §. — Vedno so nam kričali in nam kriče še danes, da Avstrija more postati srečna le kakor moderna, pravna in svobodnostna država; v tej državi da morajo vladati verska tolerancija, svoboda govora in tiska, svoboda v izražanju svojega menenja, država da mora ščititi slehernega državljana in mu zagotovljati pogoje za ekzistencijo. Tako so nam govorili v teoriji, ali kakova jim je praksa? Gotovo je ni stranke, ki bi bila tako netolerantna v verskem pogledu, kakor je ravno nemškoliberalna; ni je druge stranke, ki bi tako sovražila katoliško cerkev in njeno duhovščino, in ki bi na toli nesramen način sikala svoj strup na vsakogar, ki zahteva svobode tej cerkvi. — In ti isti liberalci, ki nam govore o moderni, svobodnostni državi, o svobodi v političkem življenju, o svobodi tiska, o svobodnem izražanju svojega menenja, ti isti liberalci so kruti proganjalci vsakogar, ki se usoja imeti drugačno menenje od njih menenja; ravno ti liberalci so se v najizdatnejši meri posluževali povsem neliberalnega objektivnega postopanja, so polnili ječe z političkimi zločinci, so gonili trumoma v ječe neljube jim novinarje, so pritrdili izjemnemu stanju v Pragi, ne da bi se jim ganila „liberalna" vest, so zahtevali od vlade, naj ona z n a s i l j e m uduši krščansko gibanje na Dunaju; se svojimi ekscesi po novinah in po društvih in zakulisnimi intrigami se dosegli, da je vlada suspendirala avtonomijo v prvi občini države: bili so in so sploh proti vsaki svobodi, katere bi bili deležni tudi drugi. Govoreči o varstvu državljanov so ne le pripuščali, ampak povspeševali so vsemi možnimi sredstvi, da so privilegovani razredi izžemali nižje ljudstvo, da je kruti kapital uničil malone vso našo obrt in tako porušil na tisoče in tisoče ekzistencij.

S kratka: vsa dejanja nemških liberalaev so le vrsta zločinov proti moderni, pravni in svobodnostni uredbi države Ta nemškoliberalna stranka je tip hinavstva, je torej posebljena nedoslednost. To je skupina ljudij, ki vseni svojimi čini onečešča načela, glede katerih se hlini, da jim hoče služiti. Do te sodbe o nemških liberalcih smo prišli že davno, ali višek so dosegli te dni, ko so lahkomišljeno, brezvestno skočili z višine „državne stranke" in se uvrstili med ekscedente, vzbujajoče strasti in pozivljajoče na odpor proti državi. Sedaj še le so popolnoma sneli krinko, da jim moremo svobodno gledati v odurni, hinavski obraz. Oni, ki so zahtevali nekdaj od nenemških narodov, da morajo zatreti v sebi sleherno ljubav do svoje narodne individuvalnosti, ki so zahtevali, da se Nenemci morajo odpovedati vsemu, kar jim je drago in sveto, češ, da tako zahteva državna korist, oni sami krošnjarijo sedaj v najhujšem narodnem fanatizmu; oni, ki so nekdaj pljuvali ogenj in žveplo na Prusjaka in veleizdajalca Schönererja, ker so se bali njegove konkurence, korakajo sedaj z istim možem rama ob rami in se celo navdušeno pokoré njegovemu vodstvu; oni, ki so si prisvajali naslov „državne stranke" par excellence, ki so se štulili jedine zveste čuvarje države, prirejajo sedaj ekscese! Ne fizične, ampak moralne ekscese najnevarneje vrste — izgrede, katerim je pritisnjen znak brezdomovinstva in veleizdajstva. Oni, ki so propovedovali nauk o samozatajevanju na korist države, oni se udeležujejo sedaj shodov, na katerih se očitno kliče na pomoč — inozemstvo, in se pozivlja isto, naj poseže v naše notranje stvari. Oni se udeležujejo shodov, na katerih se izrekajo grožnje celo do najvišega mesta; oni, ki so proslavljali konstitucijonelno in parlamentarno obliko države, dokler je parlamentarizem služil le njim; oni, ki so se ponosom nazivali „Verfassungstreue", čuvarje ustave, podpisujejo sedaj predloge, ki so v dijametralnem nasprotstvu z ustavo države, kakor je n. pr. predlog Prusjaka Schönererja, da se nemški jezik proglasi državnim jezikom in da se izključita iz te države Bukovina in Galicija; oni, ki so nekdaj huje nego najnavdušeneji policijst denuncirali in obrekovali nenemške narode, kriče in tulijo sedaj „Deutschland, Deutschland über alles", „Die

---

PODLISTEK

95

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Mladenič je sedel v najtemnejši kot ter obsedel nepremično, kakor bi bil omamljen. V njegovih možganih je vladal ta čas isti nemir in zmešanost, kakor okrog in okrog. Vanje so silile pretrgane misli, nejasni spomini, tuje predstave. V jedni minuti ga je nesel spomin v take daljave, da se je dvakrat, trikrat moral vprašati, čemu je tukaj in koga pričakuje? A iz teh zmešanih misli se je zopet izluščila podoba Sidonijina ter jih razsvetlila s popolno jasnostjo.

Ona pride.

Dasi še ni prišla določena ura, je iskal mehanično v šumni gneči elegantne njene postave ter mislil vsaki hip, da mora stopiti iz množice, ki se spoštljivo umakne sijajni njeni krasoti.

Vlaki so prihajali in odhajali. Po brezštevilnih piskih, ki so se izgubljali pod obokom kakor tožbe, je nastalo zdajci tiho na kolodvoru, ki je bil sedaj tako osamljen, kakor cerkev v delavnik. Prihodnji vlak odide ob desetih, pred njim ne odide nobeden. Fran je ostal.

To niso bile več sanje, v neomejeni bodočnosti izgubljena domišljija.

V črtrti ure, najpozneje v pol ure mora biti tu.

Sedaj se je pričela zanj grozna muka pričakovanja, tista bolestna napetost telesa in duše, v kateri srce ne bije več, sapa zaostaja kakor misel, kretanje in besede pa ostajajo nedovršene, ko vse čaka in čaka.

Stokrat so nam pesniki opisovali bolestno nepotrpežljivost zaljubljenca, ki posluša vsaki voz, drdrajoči mimo, vsaki lahni korak na stopnicah. A dosti mučneje je, čakati ljubice na kolodvoru, v čakalnici. Mrklo goreče svetilnice, katerih ne odsevajo s prahom pokrita tla, široke dolbline zamreženih oken, neprestani hrup korakov in zapirajočih se vrat, ki udarja na uho; visoke, gole stene, po njih viseča naznanila: „Zabavni vlak v Monaco" — „Potovanje po Švici" — čudni vzduh, poln potovalne naglice in nemira, poln malomarnosti in izpremembe — vse to pripomore k temu, da se srce krči in strah veča.

Fran je hodil sem ter tja, opazujé prihajajoče vozove. Zavažali so pred široke kamenite stopnice; vrata so se odprala, hrupno zopet zapirala in iz teme, ki je vladala tam zunaj, so stopali dohajalci v svetlobo, sijočo jim nasproti na pragu. Videti je bilo mirnih in razburjenih, srečnih in nesrečnih obrazov; presnih klobukov, s svetlimi véli poleg kmetske čepice; zaspanih otrok, za roko tiranih naprej... O vsakem novem pojavu se je stresel Fran; zdelo se mu je, da vidi n j o, oprezujočo, z gostim nadičjem, malo v zadregi... Kako hitro bi stekel k nej, da jo pomiri in čuva.

Čim bolj se je polnil kolodvor, tem težavneja je bila naloga gledalčeva Voz je prihajal za vozom brez prestanka, tako, da je moral tekati od vrat do vrat; nazadnje je šel ven, mislé, da bode zunaj mogel laglje opazovati. Vrhu tega ni mogel s svojim strahom več prestati v dušečem vzduhu v čakalnici.

Bilo je konec septembra, vreme mlačno in vlažno. Skozi tenko meglo so se bliščale vozne svetilnice sem gori s položnih cest; zdelo se je, kakor bi sleherna prihajajoča migala nepotrpežljivcu: „Jaz sem... sem že tu!" Toda ženska, ki je izstopila, ni bila Sidonija, lahen in prazen se je vračal v Pariz voz, kataremu je z upajočim srcem zrl nasproti, kakor bi hranil v sebi življenje njegov.

Prišla je ura odheda. Fran je pogledal na uro... še četrt ure. Prestrašil se je, a zvonec pregraje, ki se je bila baš odprla, ga je poklical; stopil je v dolgo vrsto tistih, ki so kupovali listke.

„Dva sedeža prvega razreda v Marseille!" je zahteval s čutstvom, da s tem Sidonija nekako preide v njegovo last.

Skozi vozove za prtljago in zapoznele, naglo prihajajoče potovalce si je napravil pot nazaj na opazovališče. „Pozor!" so mu klicali vozniki, a on jih ni čul ter s široko odprtimi očmi obstal tik koles in konjskih kopit. Samo še pet minut! Bilo je skoro nemogoče, da bi prišla o pravem času. Ljudje so drli v notranje dvorane, strežniki so kovčege metali v vozove za prtljago, veliki zvežnji platna, popotne torbe, okovane z medenino, torbe, ki se nosijo čez rame in košare najrazličnejših velikostij in oblik so se gnetle z največo naglico proti istim vratom, suvane sem ter tja.

(Pride še.)

Wacht am Rheimer" in „Heil din im Siegeskranz" ter prepevajo slavo onim, ki v trumah uhajajo pred avstrijskimi orožniki na saksonska in bavarska tla, v inozemstvo, da tam v družbi z inozemci zasramujejo svojo lastno državo.

Nočemo nadaljevati z naštevanjem teh nemških, zoper ugled naše države naperjenih ekscesov. Ampak povdariti moramo še enkrat, da se teh izgredov udeležuje tudi nemško-liberalna stranka vsem svojim časopisjem, z vsem svojim aparatom, z vso svojo organizacijo; konstatovati moramo to v svarilo za bodoče čase, ko bode ta stranka zopet hotela krošnjariti se svojim „avstrijskim programom"; konstatovati moramo te izgrede v izgled, kako se ni možno ni najmanje zanašati na stranke, ki nimajo moralne zasiombe poštenega prepričanja, ampak jim služi le jedno samo vodilo: korist strank in oseb! Kjer ni prepričanja, kjer ni ljubezni, tam ni tudi odkritosrčnosti in ni lojalnosti.

Z jedne strani je obžalovati te politiške ekscese, ki jih prirejajo sedaj Nemci liberalne in nacijonalne barve, z druge strani pa jih ne obžalujemo, ker morajo odpreti oči vsem onim, ki ne iščejo svoje sreče v — nemškem rajhu!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 5. maja 1897.

Državni zbor. V včerajšnji seji zbornice poslancev so predlagali posl. Ebenhoch in tovariši, da se premeni državni zakon za ljudske šole. Jedro tega predloga je: Sedanji šolski zakon se bistveno ne spremeni. Ljudska šola ostane državen zavod, v kolikor je to doslej, in tudi šolsko nadzorstvo ostane nespremenjeno, samo konfesijonalno uredbo šole določijo deželni zbori. Predlagatelji tolmačijo to tako, da se naj ustanove za nekatoliške otroke minoritetne šole ali posebne paralelke. Učni načrt bi določil dež. šolski svet sporazumno z dež. odborom, učni smoter ostane sedanji, pač pa bi dež. šolski svet sporazumno z dež. odborom določil, koliko naj se uči katerega predmeta. Obvezni šolski obisk naj bi trajal najmanj šest let, a obligatno bi bilo dveletno obiskovanje nadaljevalnih šol, katere bi se ustanovile, koder bi bile potrebne. Ta predlog so podpisali samo členi katoliške ljudske stranke. — Na to se je vršila definitivna volitev predsedništva zbornice. Izvoljeni so bili dosedanji členi predsedništva: dr. Kathrein, predsednik, David pl. Abrahamović, I. podpredsednik, dr. Kramař II. podpredsednik. Nemški nacijonalci, nemški napredujaki, Schönererjanci in — socijalni demokratje se niso udeležili volitve. Nemški nacijonalci so opravičili svoj korak s trditvijo, da so „tlačeni", Schönerer je rekel, da se njegova stranka ne udeleži nobene volitve, dokler se ne odpravijo jezikovne naredbe, in socijalni demokratje so brez posebne motivacije pomagali vleči nemškonacijonalni in schönererjansko-prusjaški voz! Habeat sibi.

Posl. Pfersche in tovariši so stavili nujni predlog, da se nemudoma razveljavijo neke naredbe okrajnega glavarja v Duhovem na tamošnji ljudski šoli z češkim učnim jezikom. Minister nauka Gautsch se je najodločneje uprl nujnosti tega predloga. Povdaril je zajedno, kako potrebno bi bilo, da se ustvari zakon glede šol za manjšine. Gavornik je protestoval proti trditvi, da dotične naredbe značijo kratenje samouprave. Kajti je slučajev, ko je državna uprava v interesu šolske mladine prisiljena skrbeti za redne odnošaje, ako nočejo vršiti svoje dolžnosti oni, ki so poklicani za to. Desnica je živahno pritrjevala izvajanjem ministra. Po daljši debati se je nujnost odklonila 195 proti 95 glasom.

Posl. Schönerer in tovariši so predlagali, naj se imenuje poseben odsek, ki naj predloži zakonski načrt, katerim se nemški jezik proglasi državnim jezikom za vso Avstrijo, izvzemši Galicijo, Bukovino in Dalmacijo; nadalje so isti poslanci stavili predlog, s katerim se pozivlje vlada, da predloži zakon za uravnavo jezikovnega vprašanja, zakon, s katerim se določi posebno stališče Galiciji in Bukovini, in slednjič za pridruženje Dalmacije k Ogerski. Ni težko uganiti, kakov je namen tem predlogom. Junak Schönerer hoče izluščiti vse one dele države, ki se mu zde pretežki za nemški želodec, da bi potem vse ostale provincije tem laglje prepariral za veliko Nemčijo.

Slednjič so interpelovali posl. Verzegnassi in tovariši radi bolezni knezonadškofa goriškega, in Lenassi in tovariši radi dogodkov na shodu v Št. Petru pri Gorici. Na vsebino te poslednje interpelacije smo pa res jako radovedni, ker ni izključeno, da so gospodje tem načinom spravili v svet kako — denuncijacijo!!

Ko je bil završen dnevni red, je zahteval dr. Laginja, da se nemudoma postavita na dnevni red nujna predloga o abnormalnih odnošajih na Primorskem. Ta predloga sta bila stavljena že dne 6. aprila. Ta predloga da morata priti na dnevni red prihodnje seje. Predsednik je odgovoril, da je zbornica sama kriva, ako omenjena dva nujna predloga še nista prišla v razpravo. Predsednik je trdil nadalje, da predlogi, da se ministerstvo postavi v obtožno stanje, imajo prednost. Sicer pa je obljubil predsednik, da se stvar reši čim prej. Dr. Laginja je odgovoril, da on ne pripoznava prednosti predlogom za postavljenje ministerstva v obtožno stanje, kajti vsi nujni predlogi imajo jednake pravice. — Tako morda vendar le doživimo to neljubo razpravo o razmerah na Primorskem.

Adresa na Krono. Baron Czedik, kakor poročevalec odseka gospodske zbornice za sestavo adrese na krono, je že predložil svoj načrt. Czedik je nemški „ustavoverec", ni čuda torej, da njega načrt ne ugaja desnici zbornice in da hoče ta poslednja predložiti svoj poseben načrt. Glavne želje tega poslednjega načrta so: skrčenje zakonodavne oblasti države in razširjenje avtonomije dež. zborov; preosnova šolskega pouka posebnim ozirom na moralno vzgojo otrok; snovanje gospodarskih zadrug; uravnava obrtnih in industrijalnih vprašanj; popolna jezikovna in narodna jednakopravnost.

O položaju piše zaderski „Narodni list" med drugim: „Te dni je bil poklican na Dunaj namestniški svetovalec baron Conrad — bivši okrajni glavar v Splitu. Kaže se, da bi le-tà ali pa Giovanelli utegnil biti naslednikom današnjega namestnika tržaškega. Toda Badeni ima pogreško vseh avstrijskih ministrov: neodločen je! Do sedaj je pokazal nekaj odločnosti samo gledé jezikovnih naredeb, ki so tako rekoč njegove ljubljenke. Na krik Nemcev proti tem naredbam pravi glasilo fevdalnega plemstva, stoječega v dobrih odnošajih z grofom Badenijem, da, ako se Nemci ne umirijo, izda še nekoliko takih naredeb. Prosite torej Boga, tam doli v Dalmaciji, da bi se Nemci ne umirili .... morda dobite potem tudi vi naredbo, ki vam jo je obljubil grof Taaffe že pred desetimi leti, na katero pa čakate še danes".

Prazni izgovori. Na prvem mestu govorimo danes o viharju, ki so ga zanetili Nemci radi jezikovnih naredeb, o agitaciji, ki drzno prestopa meje države in gazi v blato ugled države in nje korist. To besnenje se nam mora studiti tem bolj, ker so je uprizorili ravno v tej kritični dobi, ko ta polovica države obnovlja pogodbo z Ogersko in bi trebalo zložnega nastopanja za korist te države. Ob zublju, ki so ga zanetili toli brezvestno in brez vsakega opravičenega povoda, se že grejejo Madjari in se pripravljajo na tem ljutiši odpor. V tem menenju nas utrjujejo vse vesti, ki prihajajo iz Budimpešte. Čim slabeji smo na tej strani, tem drzniši so na oni strani. Sedaj govore že, da je na Ogerskem ministerska kriza neizogibna, ker je grof Banfly preveč prijenljiv v pogajanjih za obnovljenje pogodbe. Opravičena je torej bojazen — ker nas uči skušnja, da na zadnje se mora udati oni, ki je mehkejši in nesposobneji za borbo — da bodo škandali, uprizorjeni po Nemcih, stali državo milijone javnega imetja.

Res ne poznamo izraza, ki bi primerno označil tako izdajalsko in brezdušno početje. Saj se pozna tudi Nemcem samim, da občutijo vso grdobo agitacije, ki so jo razvneli v teh resnih časih. — Zato navajajo vseh možnih praznih izgovorov, da bi opravičili svoje početje. Govorè o obupu, kjer vidimo le objestnost; govore o krivici, ker je druge doletela mrvica pravice. Tako čitamo danes, da so jezikovne naredbe zadele do kosti nemškega meščana in kmeta, kakor da bi meščan in kmet kaj trpela na tem, da se mora uradnik priučiti jezikom, katere potrebuje v svoji službi!! Čitamo, da bode Nemec ob vso veljavo, ako bode uradnik na Češkem znal poleg nemščine tudi češčino. Čitamo, da so jezikovne naredbe poniževalne za narod nemški; ako je tako, potem so za narod nemški poniževalni tudi zakoni, ki govore, da vsi avstrijski narodi smejo iskati pravice v svojem lastnem jeziku! Nemci tožijo, da se jim hoče urivati tuj jezik, to da je zločinstvo. Ako je tako, potem so najhuji zločinci oni sami, ki so v vsej ustavni dobi — v zasmeh zakonom — urivali drugim narodom svoj jezik. Nemci opravičujejo svoje postopanje z ogorčenjem, ki se je oprijelo vseh nemških src. Ali pa menijo, da drugi narodi nimajo src v svojih prsih, da drugi narodi nimajo v svojih žilah tople krvi in v svoji duši ljubezni do samega sebe? Od kedaj so postali Nemci tako občutljivi? Ali menijo, da se mora poštevati le nemška občutljivost? Ne moremo misliti drugače, ako pomislimo, da so oni brutalno izzivali čutstvovanje druzih narodnosti. Kar boli jednega, boli tudi druzega. In v isti hip, ko govore o nasilstvu, bi hoteli sami izvesti najhuje nasilstvo proti čutstvovanju vseh nenemških narodov in proti avstrijski ustavi. Kaj pomenja druzega predlog, da se nemščina proglasi državnim jezikom?! — Gospoda trde tudi, da so jezikovne naredbe praktično neizvedljive. Po takem je neizvedljiva vsa ustava, ki so jo ustvarili Nemci sami; so neizvedljivi zakoni o narodni jednakopravnosti. Kdor tako govori, ta je obupal na obstanku te države, ta jej odreka obstojne pogoje. — Kakor se vidi, so vse to le prazni izgovori, za katerimi se skriva le nemška gospodoželjnost. Tlačiti hočejo, gospodovati hočejo, a ker se drugi narodi branijo in zahtevajo svoje pravo in svojo svobodo — pa prirejajo politiške izgrede. In ako ne bi bili na jasnem o nravi in namenih nemške agitacije, poučiti nas morajo sredstva, ki jih rabijo, poučiti nas mora dejstvo, da ne poznajo več meje med avstrijsko in nemško državo.

Volitve v hrvatski sabor so že razpisane. Vršile se bodo od 19. do 22. maja. Združena opozicija je že izdala volilni proglas in je proglasila kandidate. Kakor danes stvari stoje, ko se o kaki resnični volilni svobodi na Hrvatskem niti govoriti ne more, ko je sedanji sistem v podkrepljenje svoje, itak že velike in do dna kupe izkoriščene moči še izkopal dekretov iz dobe Bachovega absolutizma, da je malone onemogočil vsako organizacijo opozicije: o takih razmerah seveda ne more stopati opozija posebnimi nadami v volilni boj. Istotako ni misliti na to, da bi opozicija sploh mogla vreči sedanji zistem. Opoziciji ni toraj drug namen, nego da stoji zvesto na straži, dokler se ta zistem ne zruši sam po sebi. In zrušiti se mora, ker trajno ne more obstati, kar je nenaravnega in kar je v toli kričečem nasprotstvu s potrebami in čutstvovanjem naroda. Sicer pa voščimo združeni opoziciji toliko mandatov, kolikor jih sploh more dobiti ob toli neliberalnem volilnem redu in ob takem izkoriščanju neliberalnih določeb istega v prid onim, ki — dekretujejo.

Grško-turška vojna. Tu imamo zabeležiti vrsto brzojavk, tičočih se jednega in istega važnega dogodka: Vassos je odpozvan s Krete na Grško. Poročila o tem dogodku, ki znači malone kraj vojni, glasé: Atene. Polkovnik Vassos je odpozvan s Krete. Na njegovo mesto pride polkovnik Slamko. — London. „Times" komentuje odpoziv Vassosa in njegovega generalnega štaba ter pravi, da je ta korak pričetek koncu. — London. Iz Aten brzojavljajo, da je odpoziv polkovnika Vassosa smatrati kakor korak, naperjen proti njegovi osebi. Ni smeti pozabiti, da je Vassos pobočnik kraljev. — Grški vojaki ostanejo na Kreti.

Z bojišča poročajo, da je okolu Velestina vedno še boj in da se Edhem paša pripravlja na odločilno bitko pri Farzali, in — tako javlja „Korr. Bureau" iz Carigrada — celó, da so Turki že prisvojili si Farzalo. Potrdila tej poslednji vesti pa ni. — V Tesaliji, pravijo, se je položaj grške vojske nekoliko zboljšal.

Grška eskadra, ki je pred Preveso, čaka na nova povelja iz Aten. Utrdbe Prevese so včeraj bombardovale Aktium.

Različne vesti.

Odbor pol. društva „Edinost" bode imel svojo sejo prihodnjo nedeljo ob 10 uri predpoludne v prostorih „Del. podp. društva". V to sejo so nujno vabljeni gg. odborniki in njih namestniki.

Zaroka v cesarski hiši. Neki dunajski list javlja — kakor pravi — iz povsem zanesljivega vira, da se nadvojvoda Fran Ferdinand v kratkem zaroči s principeso Sofijo, hčerjo vojvode Teodorja bavarskega.

Pogreb opernega pevca Trtnika se je vršil v ponedeljek v Brnu ob veliki udeležbi ljudstva. Pogreba se je udeležilo — poleg gledališkega osobja — mnogo dostojanstvenikov, občinskih in vojaških. Pokojni Trtnik je bolehal že nekaj časa sem. Pokoj njegovi duši!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Rojanu imela bode svoj prvi občni zbor v nedeljo 9. t. m. ob 2. uri in pol pop. v otroškem vrtu v Rojanu. Dnevni red: 1. Nagovor predsednice. 2. Prečitanje odloka c. kr. namestništva ter razni predlogi in nasveti. 3. Volitev stalnega odbora. Načelništvo.

Občni zbor „Del. podp. društva“ bode v nedeljo, dne 9. t. m. ob 4½ uri popoludne v telovadnici „Tržaškega Sokola“, na oglu ulice Farneto in Amalia.

Velika veselica čitalnice v Dekanih, ki se je imela vršiti minolo nedeljo, se je odložila radi slabega vremena na **prihodnjo nedeljo,** na kar se opozarjajo vsa društva in slavno občinstvo.

Velika narodna veselica v Gorjanskem, napovedana za minolo nedeljo, se bode vršila **prihodnjo nedeljo.**

Odbor „Kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolico“ naznanja da je preskrbel za svoje ude škropilnic. Udje jih dobé pri predsednikih podružnic ali pri povjernikih družbe in sicer: 1. Za Križ ima predsed. podruž. g. Košuta Martin 2 škrop. 2. za Prosek ima Balanč Ivan 1 škrop. 3. Za Kontovelj ima podpreds. podruž. Cijak Jakob 1, 4. Za Barkovlje-Greto poverjenik družbe g. Gombač 1, 5. Rojan povj. družbe Bole Iv. Mar. 1. 6. Padriče-Gropada-Bazovico povj. družbe Grgič Martin 1, 7. Lonjer preds. podruž. Pečar Martin 1, 8. Rocol povj. družbe Lah Matija 1, 9. Sv. Mar. Magd. sp. in zg. povj. družbe Miklavec Anton 1, 10. Škedenj povj. družbe Godina Ivan-Ban 1, 11. Sv. Ivan, tajnik družbe Grmek Anton 1, 12. Sv. Ivan vrtnar družbe Čok France-Jakobe 1, 13. Opčine, predsednik družbe Goriup Ivan 1, 14. Trst in bližino uradnik Via molin piccolo št. 1. 1. Le pridno sezajte po njih in naj nihče ne zanemarja, kajti to bi bilo le v njegovo škodo.

Štrajk v ladijestavbenem zavodu pri sv. Roku. Včeraj je došlo na delo 122 delavcev. Ravnateljstvo zavoda je pričelo vračati delavske knjižice onim delavcem, ki še štrajkujejo, kajti odpuščeni so z dela. — Govori se, da nameruje zavod vsprejeti v službo veliko število delavcev, ki so imeli do pred par dnevi opravila na gradnji italijanske oklopnice „Saint-Bon“ v ladijestavbenici arzenala v Benetkah. Mi se ne brigamo za vzroke štrajku, ali protestovati moramo najodločneje zoper tako poplavo z italijanskimi delavci. Ali jih nimamo že dovolj tu teh laških delavcev?

Iz Kopra nam pišejo: Čudili se bodete, gosp. urednik in gotovo vskliknete: „Kaj še ni konec tem....“ Ne, ni še. Sicer je mesto postalo mirnejše, ali mirno ne bode nikdar. Sploh pa se ta „mir“ zdi samo kratek odmor, vsaj meni se dozdeva tako. Pred par dnevi sta prišla dva slov. gojenca, ki stanujeta pri meni, domov ter mi pravila, da so jim Italijani obljubili, da jih puste pri miru do Binkošti. Torej do Binkošti, kaj pa o Binkoštih? Bodo-li morda slov. gojenci zopet morali bežati pred navali sodrge! Mar prične stvar z nova o Binkoštih? No, bodemo videli.

Gosp. urednik! Vi veste, da so prišli povrnivši se slov. učiteljiščniki pod strogo in, kakor sem izvedel, jednostransko preiskavo. Preiskava, katero je vodil g. ravnatelj, je trajala od 21—24. aprila. Sedaj pa še zmerom ne vemo, kaj se godi. Stipendijev slov. dijaki še zmerom niso dobili. V zavodu pa se nekaj meša in vre. Morda bode isti, ki jih je več dobil po glavi, strožje kaznovan, od onega, ki je samo pogoltnil par žvižgov, „porchi ščiavi“, fora gli volemo“ itd. Vsaj tako sem zvedel, da je to menenje g. ravnatelja Markelja. — Res teško pričakujejo naši dijaki zasluženih štipendijev, ali če pojde to tako dalje, odpovejo se slednjič sami denarju, ki so ga zaslužili krvavo.

Pred nekaj dnevi bilo je nekaj čuti o napadu na hrvaškega gojenca Benažiča. Meni se je ta stvar zdela jako čudna in začel sem sem in tje povpraševati o tej reči. Zvedel sem prilično tole: Isti dan, ko je bil Benažič napaden in pošteno ranjen, bil je v telovadnici učiteljišča precejšen škandal. Ital. gojenci so izzivali svoje sošolce slov. narodnosti in poslednji, videči, da še v zavodu niso varni pred napadi, so začeli žugati Italijanom, da jih zatožijo pri g. ravnatelju, dasi v pomoč poslednjega nimajo baš trdno vero. Nato je neki ital. gojenec rekel svojim tovarišem, da naj onega, ki bi šel tožit, pozneje natepejo. In glej, Benažič, katerega so res že preveč dražili, je šel pritožit se k ravnatelju, kateri pa ga je odpravil z znanimi frazami. Zvečer se je B. sprehajal v drevoredu „Eugenio“, kjer je učiteljišče in c. kr. žendarmerijska postaja. Ni se dolgo šetal, kar je pridrl precej dobro oblečen mlad „signor“ s palico v roki in je mahnil žnjo hrv. gojencu po ustih, da se mu je kar kri pocedila.

Še nekaj novega! Ni zadosti, da je „Piccolo“ dolžil slov. mladeniče, prihajajoče k naboru, da so nosili rusko zastavo okoli. Sedaj začenjajo še slov. učiteljiščnike dolžiti, da razobešajo „bandiere ščiave“ in nosijo slovenske kokarde, pripete na prsa. Pa kaj še to, najlepše na stvari pa je to, da g. ravnatelj Markelj vse to veruje kakor v sveto pismo in gojencem to v obraz trdi. Onih „verlässliche Personen“ pa, katere so mu baje povedale to budalost, vendar noče imenovati.

Ravno sedaj mi pravi slovenski gojenec, da je bil zopet insultiran blizu klavnice. Na zdar torej! In ako hočete čuti še kakšno smešno (?!) o g. ravnatelju, evo Vam Stražarja.

Iz Črnikala nam pišejo: O priliki, ko sem nabiral za bedne rodbine zaprtih okoličanov, sem nabral tudi 1 gld. 80 nč. za Ivana Kocjančiča iz Trušk pri Kopru. Ivan Kocjančič je oni narodni mučenik, ki je bil v času volitev vstreljen v noge. Siromak ima soprogo ter jedno nepreskrbljeno dete. Vsled hitca iz puške mu je še sedaj nemožno opravljati svoja dela. Priporočam torej vsem tržaškim in okoličanskim rodoljubom, naj bi isti blagovolili podpirati to žrtev fanatizma naših nasprotnikov.

V izgled. Hudomušna krokarska garda, obsegajoča učitelje, učiteljice, agente in druge golazni, obrnila je pri gosp. Auerju pod Kubedom vse svoje žepe ter nabrala na debelo 5 kron za družbo sv. Cirila in Metoda. To svoto je velikim klobukom nabral in z debelimi očali preštel Dr. Škrjanc.

Delavski shod pri sv. Jakobu, napovedan po odboru „obče izobraževalnega del. društva“, bil je prav dobro obiskan.

Vse se je vršilo redno in mirno. Predsednik M. Kamuščič je govoril o „delu“ približno tako-le:

„Človeške potrebe so vzrok, da moramo delati. Potrebe so telesne ali duševne. Vse, kar človeku služi, da zadošča svojim potrebam, imenujemo — imetje (blago).

Imetja so svobodna ali gospodarska. — Zrak, luč, voda so v naravi, svobodni, te lehko uživamo brezplačno. —

Gospodarskega imetja pa človek največkrat nima dovolj, pridobiti si ga mora z delom.

Imetje delimo v imetje uživanja, npr. živež, obleka, hiše, in v imetje kapitala. Zadnji je le v redkih rokah, a tudi prvega ni v delavskih družinah vedno dovolj.

Imetje pridobivamo ali z denarjem ali z delom.

Kar je na svetu storjenega, zvršilo je delo, od velikanskih piramid do drobne igle. Zato pravimo: delo je ustvarjajoči element produkcije.

Delo je nositelj napredka — delo je preskrbovalec človeškega imetja.

Delo ločimo v duševno in materijalno. Prvo dela z glavo in peresom, drugo pa z roko in telesno močjo. Delo je produktivno ali ne; če donaša vrednosti, je produktivno.

Na delu razlikujemo: 1.) načrt dela. 2.) tehniško voditev dela. 3.) izvršitev dela. Tako ločimo tudi delavce v vsposobljene in strokovne delavce, t. j. tiste, ki so se naučili svojo obrt ali svoje rokodelstvo, in v one, ki ne znajo nobene obrti. K tem spadajo težaki. Strokovni delavec in težak oba sta dninarja.

Težaku dela samo surovo moč, ki jo ima v telesu in v rokah. Njegovo moč zamore nadomeščati stroj. —

Ker se pa delo deli v načrtanje ali planiranje dela — v vodilni del dela, in v izvrševalni del, prihajamo do imenitnih posledic. Tu vidimo, da eni delavci delo pripravljajo, drugi vodijo isto in tretji še le je izvršujejo. Izvršujoči delavec je drugim podrvžen, on mora delati, kar mu vele drugi.

In ravno v tem momentu, da se delavcu delo daje in lahko odjemlje ali odreka, in ker je delavec ob enem tudi človek, mu je s tem, če se mu je odvzelo delo — odvzet ob enem živež in s tem eksistenca življenja.

Tukaj se srečata kapital v nasprotju z brezimetnim delavcem.

Telo in moč neučenega težaka sta neločljiva; zato je delavec z vsem svojim kapitalom na delu; ker pa težak ima samo roke, je odvisen od vseh drugih. In ravno zato se takemu delavcu delo najložje daje ali odjemlje. Usposobljeni ali strokovni delavci so že na boljem.

Danes dovoljujeta človeku društveni in drž. red, da more živeti tudi brez dela.

Kapitalist vlaga del svojega kapitala v delo in s tem že postane deležen dobička — ne da bi bil zraven. Drugi, ki nima še dovolj kapitala, pomaga si sam osebno na delu.

Največ pa je ljudij, katerim je edini vir in premoženje — delo. In edino delo je podlaga narodno-gospodarskega obstanka vsake družine, vsake deže, vsake države. —

Tu je moč delavca njemu edini kapital. Ali vedna raba tega kapitala se pri delavcu ne množi — kakor se množi cvenk v mošnji bogatina. Delavca kapital marveč vedno bolj slabi in sčasoma popolnoma ugasne. In to tem prej, čim slabše se delavcu godi. — Gospodar jemlje delavca v najem — njega delo je vpisano v računu stroškov. Zato skuša gospodar vedno bolj manjšati te stroške in če mogoče odstraniti. — Stari, bolni delavec ni več za rabo — gospodar ga zamenja z novo svežo močjo. Pa še nekaj izpodjeda delavca, namreč, da so danes dela porazdeljena tako, da nekateri vse svoje živenje ne delajo druzega, kakor da nosijo žaklje, drugi cepi vedno drvo, tretji je vedno pri tistem stroju, četrti pika v podzemski jami, ali bolje rečeno: deli od dela so določeni posamičnim delavcem, in to se navadno ne menja skozi vse vse življenje — tega trpina. Posledica takemu porazdeljenju dela, kakor je danes na svetu, je ta, da delavec postaja ednostransk in duševno zanemarjen, top; njega duševne sile zamirajo, ali se slabe tako, da ni za drugo rabo, kakor za to, kar slučajno dela že več let. —

Delavec postane torej nekak živ stroj — bolj podoben živini, kakor ljudem božjim. To velja posebno za delavce v rudnikih.

Državno-gospodarska skrb bi morala biti, da se delo tako uredi, da dobi delavec dovolj časa za počitek, za izobrazbo, potrebno duševnemu življenju. Delavska masa vzdržuje državno silo: zato naj se varujejo otroci, žene; naj se poskrbe delavcem, posebno v mestih, zdrava stanovanja in pripomočki za dobro vzgojo otrok.

Vse lepše bi bilo na svetu, ko bi mogotci pripoznali važni faktor dela in delavca; da bi se temu odvzela skrb in strah brezdelnosti — strah bolezni, strah delavske nesposobnost — strah pred starostjo in onemoglostjo. Te naj bi bile glavne zadače zakonodaje in novodobne socijalne pravičnosti.

Tako in enako je g. predsednik razglal razne pojme o delu in delavcu. Delavci so mirno poslučali — in ob zvršetku veseljem odobrili pouk.

Potem so sledile še druge razprave o organizaciji in o narodnosti, kar hočemo pojasniti prihodnjič. Naše „obče izobraževalno društvo“ hoče poučevati delavca. Upamo, da bodo naši delavci pristopali mnogoštevilno temu koristnemu društvu ki odpira delavcem oči. — Kdor hoče pristopiti, naj se oglasi pri društvenemu povrjeniku, Fran Andrejčiču, ulica Giuliani št. 4.

Poskušen samomor. 19letni vrtnarski pomočnik Ivan Pizzaris z Dunaja, službujoči pri tukajšnjem vrtnarju Juliju Perotiju, poskusil se je usmrtiti s tem, da si je prerezal žilo in kito v zapestju leve roke. Na zdravniški postaji so mu ustavili kri in ga poslali v bolnišnico. Vzrok temu poskušenemu samomoru so boje malenkostne neprilike v službi.

Sodnijsko. Josip Puglese, 21 let star, težak 36letni mornar Fran Carboncich, oba iz Isole, obsojena sta zaradi javnega nasilstva in zaradi žaNj. Vel. cesarja: Puglese na 14, Carbancich pa na 10 mesecev ječe.

Zatem so bile na tukajšnjem sodišču 3 razprave zoper razne osebe, obtožene, da so glasovale ali skušale glasovati pod tujim imenom. Sodišče jih je obsodilo na različne kazni: od 8 do 14 dnij zapora.

Slednjič so bili obtoženi: 44letni čevljar Angel de Lorenzi, 46letni tirjalec Josip Gregororich in 41letni čevljar Rampo, da so ponujali svoje glasove slovenskemu političnemu društvu na prodaj. Dobil je vsak po 10 dnij zapora.

Kralj Aleksander se zaroči? „Novoje Vremja" poroča s Cetinj, da se kralj Aleksander srbski zaroči s črnogorsko princeso Ksenijo. Poroka pa bi smela biti še-le potem, ko nevesta završi 18 leto.

Imena darovalcev za uboge rodbine zaprtih okoličanov. Bazoviški fantje in Hr. Ražem so nabrali med rodoljubi in rodoljubkami v Bazovici. Darovali so: Jos. Urbančič 4 krone., Jos. Pertot, Fr. Pirc, And. Presl, M. Stegù, Jos. Ćufar, Rud. Ražem, Peter Križmančič, Miha Križmančič, Anton Obrsnel, Anton Pečar, Ivan Tomažič in Anton Lampe po 1 krono. Razni neimenovani rodoljubi so darovali po 60, 40 in 20 stotink.

V Trnovem so darovali:

Ivan Valenčič Sever 10 gl. Ivan Urbančič posest., Neimenovan J. Tomšič in Ivan Brinšek po 2 gl. Ivan Prosen, Ant. Domládis, Josip Ličan bogoslovec, Иван Ражем, Rud. Valenčič, Iv. Vesel Škerjanec kaplan in Neimenovan po 1 gl. gospodični L. in B. Bizail 1·50. Josip ambrožič, Jos. Tomšič, Jos. Samsa, Ant. Zuideršič, Iv. Bilc, Franc Benig, Evg. Legat bogoslovec in Jos. Stembergar Brozina po 50 nč. Ivan Fabian 18 nč.

V Kobaridu so darovali:

Miklavič Ivan 1 Kr. 20 stot.; Miklavič Fran, Gruntar Milka, Gruntar Ivan, trgovec, Juretič Anton, veleposestnik, Skočir Ivan, Lenarčič Franc, dacar, Gabršček Josipina, Kalin Josip, vikar dr. Kotnik Ignac, Peternel J. po 2 Kr; Mašera. Al, sodni avskultant. Kodromac Ivan, vikar, Kokole Fran, učitelj, Uršič Ignac, učitelj kosarstva, Gruntar Karol, učitelj, Volarič Ferdo, pisar, Urbančič Alojzij, učitelj, Rakovšek Josip, učitelj, Slunder Josipina, učiteljica, Uršič Marija, Kodeli Ivan, Uršič Anton, Urbančič Franc, Gruntar Ivan 65, Šibeh Fran, Koren Ivan, Miklavič Anton, učitelj, Krajnik Ivan, Uršič Fran, učitelj, Dreščck Simom, Šlunder Julij, Kalan Anton, Šlih Miha, Miklavič Aleksander, Mašera Andrej, Martinc Fran, Uršič Andrej, Nau Alojzija, Mašera Fran, Kalin Josip, vikar, Leben Ivan, kurat in Čabej Alojzij po 1 krono; Sedej Jan, vikarij 4 in Lapajne Ivan 2 kroni; Komar Marija, Gruntar Josip, Medved Josip, Manfreda Fran in Sovdat Anton po 40 st.; Muznik Ivan 60 stot., Ivančič Josip in Volarič Anton po 30 stot., Uršič Josip, urar 60 st., Beneški Slovenec 50 stot., X & Y 22 stot, Ursič Ignac, Ivančič Fran, Ursič Anton, Volarič Ivan, Maligoj Miha in Breška Miha po 20 stot.

Strašna nesreča v Parizu. Včeraj popoludne se je vnel orjaški bazar, ki ga prirejajo vsako leto plemenite gospé v prid vojski. V par minutah je bilo vse poslopje v plamenu: zgradba je bila 100 metrov dolga, 60 široka, vsa iz lesa. Ko je navstal ogenj, —kdo zna kako?! — bilo je v zgradbi do 2.000 ljudij. Navstala je strašna gnječa. Vsa človeška pomoč je bila brezvspešna; to je bila katastrofa, kakor svoječasno na Dunaju o požaru „Ringtheatra". Do 8. ure zvečer izkopali so 200 mrličev. Nekateri ponesrečenih so pol šežgani Mnogo več je število ranjenih; kdo zna koliko nesrečnežev je še pokopanih pod ruševinami?

Zaklad za drugi madjarski milenij. Nepoznan, toda kljubu temu bržkone zeló plemenit madjarski patrijot je uložil na peštanski mestni upravi okroglih 35, to je: petintrideset goldinarjev, katera „glavnica" naj bi naraščala po obrestih do drugega milenija. Po računu darovatelja bi teh 35 gold. naraslo dotlej na jeden bilijon. Ta ogromna svota pa naj bi se onda razdelila za razne dobrotvorne svrhe. Glavarstvu pa se je ta predlog videl presmešen, zato nameruje hraniti podarjenih 35 gld. samo do prihodnje jeseni in potem razdeliti denar med budimpeštanske siromake.

Krvav drama. Minolega tedna se je dogodila v Pešti strašna ljubovna tragedija, ki je zahtevala 4 žrtve! Mladi, zaljubljeni kovaški pomočnik Anton Lente ustrelil je vsled ljubosumnosti na svojo ljubico vdovo Rozo Kovacs, potem na svojega sostanovnika Murata, svojo gospodinjo Terezo Bari in slednjič sprožil četrti strel sebi v prsi. Vse te štiri osebe in še tri druge so stanovale v jedni in isti siromašni sobi. Vdova Kovacs in Murat sta ostala na mestu mrtva, dočim se Lente in pa vdova Tereza Bari borita s smrtjo.

Tajnosten dogodek v Budimpešti. Minolo nedeljo zjutraj našli so v Budimpešti Štefana Nagyja, garderobirja tamošnjega narodnega gledališča, mrtvega v njega stanovanju. V prsih mu je tičalo bodalo. Zaprli so njegovo soprogo. Le-ta je povedala na policiji, da se je Nagy sprl žnje iz ljubosumnosti ter se slednjič zabodel. Preiskava je dokazala čudno okolnost, da takozvana Nagyjeva žena niti ni njegova žena, ampak da je poročena in da je nje mož na mnogo let zaprt v kaznilnici v Waitzenu. Preiskava so nadaljuje.

Nehoté usmrtil prijatelja. Iz Sinja pišejo: Te dni je došel mladi Šime Vuković iz Cetine od vojakov na dopust. Sosed in prijatelj mu Ivan Vuković ga je naprosil, naj mu pokaže vojaško vežbanje s puško in mu je izročil v ta namen svojo puško za lov. Vuković je ustregel želji prijatelja, toda, ko je stal pred njim in vežbal s puško, sprožila se je po naključju, in — nihče ni bil znal, da je bila nabita! — zrna udarila so Ivanu Vukatiću v prsi. Čez pol ure je siromak izdahnil.

Dragocen zgodovinski dar. Vdova Azemina Miralem v Spodnjem Vakufu (Bosna) podarila je bosensko-hercegovskemu deželnemu muzeju dragocen, historiški dar. To je železna srajca in stara čeljada, ki sta skozi stoletja bila v posesti znane begovske družine Miralema. To je prvi krat, da ugledna mohamedanka prepušča muzeju stvari, podedovane v obitelji.

Oba jednaka. Tržaška sličica. Spisal A. Zajc.

„Draga Emilija! Oprosti, da nocoj zopet odhajam; veš, imamo društveno sejo! je dejal zasebnik Trebuhović — častni člen in predsednik neke italilijanske zadruge — svoji ženi, ki si je kratila preobilni čas s tem, da je, ležé na divanu, z nožicami gracijozno raztepala po svileni podlagi.

„Že zopet.... Kedaj pa prideš domov?" prebesedila je malodušno.

„Pred polunočjo ne: bode zelo burna seja, tičoča se nekega sodruga, ki je z nemoralnim življenjem oskrunil čast društva."

„Grozen človek...."

„Dá, lahkožitec prvega reda... toda sladko spančkaj, dokler se ne povrnem. Srečno!"

„Srečno!" odzdravila je, potem pa, pretegnivši se, govorila sama pri sebi: „Odšel je... Res ne vem, čemu sem njegova žena?.... Haha, jaz nisem tako neumna, kakor morda misli, ne, nikakor ne. Usoda mi je naklonila zopet jeden večer, katerega hočem završiti v polni meri.... Pravijo, da se ne sme..., zakaj me pa tako zanemarja, á?.... Frane! Frane!"

„Milostiva, tu sem!" vskliknil je prihitevši — strežaj ter, ne čakaje povelja, pristavil zaupno: „Emilija! Ste sami, kaj ne?... Se dolgočasite?

„Dá dá.... Sedi k meni! Stari ne pride pred polunočjo!" — — — — —

Med tem, ko je Emilija objemala svojega — lakaja, korakal je njen mož po neki stranski ulici ter si zadovoljno sukal svoje dolge brke. „To je bila srečna ideja!... Dobro, da sem jo tako odvlekel po ceni... O, ko bi vedela, kam grem... obupala bi, usmrtila bi se..... Toda, kaj čem, tako je v krvi! Požuriti se moram, kajti mala me gotovo že teško pričakuje. —

Sta pač oba jednaka!

Koledar. Danes (6.): Janez evang. pred lat. vrati. — Jutri (7.): Stanislav, škof, muč.; Gizela, kraljica. — Maj. — Solce izide ob 4. uri 47 min., zatoni ob 7. uri 6 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 16 stop., ob 2 pop. 18 stop. C.

Najnovejše vesti.

Trst 5. Njegovo Veličanstvo je podelilo tukajšnjemu društvu veteranov 500 gld.

Trst 5. Danes je umrl po dolgi mučni bolezni magistratni asesor dr. Mihael Pimpach. Pokojnik je bil najstareji med konceptnimi uradniki na magistratu, veščimi pravu. Jedna hči pokojnikova je poročena policijskim ravnateljem tržaškim, gosp. Krištofom Busichem.

Atene 5 Turki so baje provzročili v Tesaliji različnih izgredov; pustošili da so cerkve in zažigali hiše. Ta vest je napravila tu mučen utis.

Zobobol olajšujejo
zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)
katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k Vis. prejasne gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje
Štefanije
Steklenica velja 20 kr.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.97 6.99 Pšenica za maj-juni 1897 7.52 do 7.54 Oves za jesen 5.35—5.37. — Rž za spomlad —. — .—. Koruza za maj-juni 1897. 3.36·3.37

Pšenica nova od 78 kil. f. 7·85 7·90 od 79 kilo. 7·90 7·95 od 80 kil. f. 8.——8·05., od 81. kil. f. 8·05 8·10 , od 82 kil. for. —.— —.—. Ječmen 5· —8·— proso 5·80·—6·25.

Pšenica: Dobre ponudbe živahno povpraševanje. Prodalo se je 40.000 met, st. 3—5 nč dražje. Vreme: lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor for. 11.60 do —·—. Novi po f. 11.75 zopet mirno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst s carino vred odpošiljatev precej f, 30·50 31·25 Concasse 32·75—33·— Četverni 33·50· 33.75 V glavah sodih 36·—

Havre. Kava Santos good average za maj 48.75 za september 49.75 bolje.

Hamburg. Santos good average za maj 39·50. za september 41.—, za december 42.50 za marc 42.50. stalno.

Dunajska borza 5. maja 1897.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.70	101.75
„ „ v srebru	101·60	101.70
Avstrijska renta v zlatu	122.60	122.55
„ „ v kronah	101.35	101.40
Kreditne akcije	359.75	359.60
London 10 Lst.	119.55	119.55
Napoleoni	9.52	9.50½
20 mark	11.73	11.72
100 Dalj.	45.15	45.15

Glasovir v dobrem stanu

ima na prodaj g. Ivan Goljani v Trstu, ulica S. Tecla št. 14, I. n.

Cena 40 gld.

V sv. Križu pri Trstu

se oddaje ali v najem, ali pa toliko od litra, **krčma** ob glavni cesti. Krčma spada pod občino nabrežinsko, torej je dac veliko manji.

Nadalje je za poletni čas za gospodo letoviščnike oddati hiša s krasnim vrtom v isti vasi.

Natančneje je poizvedeti pri lastniku Franu Košuta.

OLJE.

Pošilja se od 5 litra naprej in na debelo.

Naj fineje olje

Pošilja se od 5 litrov naprej in na debelo

Acquedotto št. 9. (nasproti „Latteria Svizzera")

Ima se veliko korist in velik trud se prišpara, ako se poslužuje pri I. spediciji in slov. firmi za olje, kis in milo. Postrežba je točna, hitra in vrči so tralni. Prevzemajo se pošiljatve za celo Primorsko, Kranjsko, Štajersko in Trst prosto na dom, ostavši vrč na domu brez are. Jedilno olje l. 28 nč., fino 32—36 nč. l., finejše 56—60 nč. l., ekstrafino 64—72 nč. l. — Kis vinski in ciperski po jako nizki ceni. Milo kuhinjsko 18 nč. K., fino 24, finejše 26—28 nč. K. Velika zaloga mila (žajfe) za toaleto po zmernih cenah. Udani **Anton Širca**

Svečar v Gorici **J. KOPAČ** Solkanska cesta št. 9.

priporoča velečastitemu svečenstvu, cerkvenim upravam, ter slavnemu občinstvu pristne

Voščene sveče

kilogram po 2 gld. 45 nč.

Ha so one sveče, koje nosijo pretokolirano tvornično znamko, nepokvarjene, jamčim se svoto 1000 kron.

Sveče slebeje vrste za pogrebe in postransko razsvetljavo cerkva dobivaje se po jako nizkih cenah.

Prodajem tudi tamijan za cerkve:

Lacrima najfineji . . . . . klgr. po gld. 1.20
„ običajni . . . . . „ „ „ 1.—
Granis . . . . . „ „ „ —.60

Blago pošilja se na vse strani avstro-ogerske monarhije poštnine prosto.

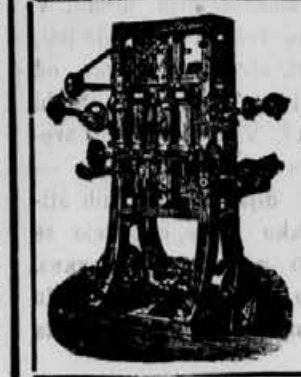

G. Tönnies
Ljubljana.
Tovarna strojev
in
kovačnica za kotle.

Specijaliteta:
žage in stroji za obdelovanje lesa.

Lastnik konsorcij lista „Edinost". Izdavatelj in odgovorni urednik: **Fran Godnik.** — Tiskarna Dolenc v Trstu.